

EDITORIAL

La LOAPA, pedra de toc

La LOAPA ha esdevingut la pedra de toc de la política catalana. Fa temps que uns partits parlamentaris l'han rebutjada amb força —CDC, Unió, PSUC, ERC— i d'altres —PSC, CC— han trobat raons per a defensar-la. El nostre diari, malgrat que sempre intenta donar veu a totes les posicions democràtiques, després de publicar informes d'experts i el text de la llei ha pres posició clara: i des de fa temps: la LOAPA pot perjudicar i perjudica l'autonomia assolida.

El fet no s'ha concretat tan sols en una posició dissemblant d'unes forces i altres, sinó que és l'arma que els uns i els altres brandaran a la pròxima contesa electoral. És una arma que ultrapassarà aquest context per convertir-se en un qüestionament de la mena d'autonomia que ens volen donar. La reunió anunciada de tots els partits de tot l'Estat que estan en contra de la LOAPA fa evident que els interessos dels dos partits majoritaris van en contra dels interessos dels partits perifèrics i també d'algun

partit d'àmbit quasi estatal. S'ha trencat, doncs, el consens que va fer néixer la Constitució dels Estatuts amb una llei que els rebaixa.

En el seu discurs de diumenge Heribert Barrera parlà del dret a la diferència, que és el dret que conculca principalment aquesta llei i la política que la inspira. També el secretari d'ERC, un cop esgotats tots els recursos legals, animà el poble a una lluita difícil per la mesura que comporta. Acceptar les regles del joc, però resistir-nos tant com poguem a allò que considerem injust i contrari a les llibertats de Catalunya. Acatar les lleis, però lluitar per reformar-les. Col·laborar amb l'Estat, però lluitar pel dret a la diferència. No podem pertanyer resignadament a un Estat que no ens deixi esdevenir el que considerem oportú ser ni administrar-nos de la manera que creiem convenient. Ens recorda com Prat de la Riba, a la fi dels seus dies, reclamava competències més intenses, en profunditat, que no pas extenses. Si els criteris es decideixen al centre i nosaltres

només podem aplicar-los, caldrà dir que tot plegat és una mica més que la Mancomunitat, més que l'època franquista —evidentment—, però que no té res a veure amb l'Estatut que tots els parlamentaris plegats van dissenyar a Sau i que traduïa bona part de les esperances d'autonomia del nostre poble.

Per això és important l'acció conjunta dels anti-LOAPA i l'adhesió que suscití entre els ciutadans. D'aquesta acció i d'aquesta adhesió, n'esperem una reflexió en sentit d'Estat i que pensin que Espanya només pot anar bé si el conjunt de nacionalitats que la integren s'hi troben bé. En nom d'uns interessos superiors —superiors al dret de la majoria de cada comunitat?— no es pot fer malviure una part dels pobles en benefici dels altres. Cal esperar l'aigualliment de l'esperit LOAPA per a prosseguir amb il·lusió el camí que semblava que havíem encetat el juny del 1977 en celebrar les primeres eleccions democràtiques.

AVUI

L'esquerra catalana i les pròximes eleccions

Tancades les Corts amb l'aprovació de la LOAPA, que és millor de no traduir al català per LOHPA, s'obre en realitat el període electoral. La calor de l'estiu i les vacances poden constituir un compàs d'espera, una pausa, però, vulgues no vulgues, el procés electoral és obert. Les declaracions de Felipe González desfent-se aparentment de la seva entesa amb la UCD un cop aprovada la LOAPA i demanant eleccions anticipades en són una confirmació, com en són una confirmació els esforços de la UCD per recompondre els plats trencats i, a Catalunya, la designació de Roca i Junyent com a cap de candidatura.

I, en obrir-se ara el període electoral, és hora d'examinar la situació política general d'Espanya i la particular de Catalunya, tan diferents una de l'altra. A Espanya en general tot indueix a suposar, per bé que sempre sigui difícil de fer pronòstics, una puja del PSOE, no perquè el país sigui més socialista que fa quatre anys, sinó per un cert cansament davant la nul·litat dels homes de la UCD.

A Catalunya, però, la situació és diferent. Des del punt de vista català, tan se val el PSOE com la UCD, units en el seu desamor per Catalunya. Ara bé, des del punt de vista de l'esquerra catalana, el problema és més complicat. A Espanya, tant si es vol com si no es vol, entre la UCD i el PSOE és evident que

l'esquerra ha d'escollir el PSOE. Però, a dins de Catalunya, és evident també que l'adversari polític de l'esquerra catalana no ha de ser solament Convergència i els centristes sinó en aquest cas, el Partit Socialista, dit català encara però que, després de votar la LOAPA, no és més que un partit socialista no obrer potser, però sí espanyol en el sentit de centralista.

Després d'aquesta darrera experiència del PSC, defensor de la LOAPA, ha arribat l'hora de refer una esquerra autènticament catalana, que pugui col·laborar amb el PSOE a les Corts espanyoles si cal, però amb tota independència. I el nucli d'aquesta nova esquerra catalana no pot ser altre que una entesa, que no vol dir fusió, de l'ERC i el PSUC.

A molts militants de l'ERC per un cantó i del PSUC per l'altre els pot semblar molt estranya aquesta proposta d'entesa. Però la defeció del partit socialista català la imposa amb la seguretat que molts militants del PSC que han vist de mal ull la votació de la LOAPA no veuran del tot malament aquesta possible entesa. En el fons, les pròximes eleccions són d'una importància cabdal per a l'esdevenidor immediat de Catalunya. La submissió del PSC al PSOE, amb l'amenaça que aquest pugui formar govern un dia amb la UCD, pot implicar un ensorrament nefast del govern propi de Catalunya.

El fet que la Federació de Municipis, d'obediència socialista, hagi presentat un recurs al Tribunal Constitucional contra un decret del govern de la Generalitat és un fet molt greu. És la repetició a cinquanta anys de distància del recurs de l'Institut Agrícola de Sant Isidre contra la llei de contractes de conreu d'efectes tan nocius. Si cada vegada que una llei del Parlament de Catalunya o un decret del govern de la Generalitat no plau a la dreta perquè prové d'un pensament esquerrà o no plau a l'esquerra perquè respon a un pensament dretà i en un cas o l'altre es demana la intervenció d'institucions centrals, Catalunya s'enfonsarà. El recurs d'un partit polític català ha de ser el Parlament de Catalunya i, si al Parlament el partit és minoritari, deixarà plantejat el plec per a les pròximes eleccions.

Les eleccions del 82 o del 83 no presenten la mateixa fesomia que les del 79. Són unes eleccions a favor o en contra de la supervivència de Catalunya com a comunitat autònoma. I els homes d'esquerra ho han de tenir en compte oblidant conceptes superats. Des de la mort del general Franco fins avui el temps ha passat i les posicions dels partits polítics han evolucionat. Mentre els partits procedents del franquisme procuren desfer-se del seu passat, els partits marxistes s'han desfet, si no de les lliçons teòriques de

Marx, sí del marxisme d'origen soviètic, mentre l'ERC, fent honor als seus orígens, ha acceptat els principis ètics del socialisme, que és l'únic que queda del socialisme en els partits d'origen marxista.

Per tant, seria totalment improcedent jutjar la situació política actual amb referència a la situació política que existia al moment de la mort del dictador. Per a volar es necessiten dues ales, una a l'esquerra i una altra a la dreta, unides a un cos central. I les dues ales polítiques de Catalunya han de ser catalanes. La de la dreta ja ho és i ara cal que ho sigui també la de l'esquerra. Se'ns dirà que el PSUC és igualment un partit centralista. Potser sí, però no es pot negar que, mentre el PSC acceptava l'hegemonia del PSOE i es pronunciava contra Catalunya, el PSUC feia que el Partit Comunista Español votés contra la LOAPA: I del que es tracta ara no és que l'esquerra no tingui lligams amb els partits d'altres comunitats autònomes, sinó que aquests lligams no siguin d'efectes contraris a Catalunya.

Per tant, una crida de l'ERC i el PSUC a l'opinió en general i als polítics i intel·lectuals d'esquerra en particular és essencial per a sortir del marasme actual i donar nova força a una esquerra oberta, no dogmàtica i netament catalana.

Víctor Hurtado

Recuperem els balnearis?

Recordo amb força precisió el balneari de Cardó, on un familiar va acudir per fer-hi cures més o menys regulars durant uns anys amb la finalitat de guarir d'un emfisema pulmonar crònic. I a fe que, si no en guarí, ben segur que en millorà notablement.

Comentant un dia el fet amb el metge de capçalera —l'últim que vaig tenir, ai las!, car ara haig d'anar al que em pertoca i encara, a més a més, me'l canvien ben sovint—, em digué: «Aigües, altura, clima, tot és beneficiós per a aquestes malalties; però el que més beneficia el malalt és fer la cura en un ambient de repòs, aïllat de preocupacions i neguits».

Avui, de Cardó només en rebem l'aigua embotellada.

No és la meua intenció, però, referir-me a un balneari determinat. Tanmateix, voldria parlar dels balnearis, en plural, del nostre país. Car Catalunya és prou rica en estacions termals i aigües medicinals. Cal recordar que ja en època romana Caldes de Montbui i Caldes de Malavella foren importants estacions termals? Precisament els 70°C de temperatura amb què brollen les aigües clorurades, bicarbonatades i

radioactives de la primera de les localitats esmentades constitueixen un rècord a la Península. Ultra les termes citades, les estacions de Caldes de Boí a més de 1400 metres d'altura, la Garriga, Ribes, Vallfogona de Riucorb, entre d'altres, formen part d'un patrimoni veritablement important.

Emperò, als catorze balnearis que romanen encara avui oberts —si no m'he descomptat i cap dels per mi considerats no ha estat clausurat darrerament— cal afegir-hi tots aquells que des del boom termal del segle XIX han tancat llurs portes.

L'aprofitament actual doncs, d'un potencial remarcable resta lluny d'ésser una realitat: estacions enderrocades o a punt de ser-ho, d'altres oblidades i, en darrer terme, les que llanguixen lentament davant dels ulls malenconiosos d'uns pocs i la indiferència de la majoria en són prova feaent.

Mentre que a Europa ha estat recuperada la teràpia de les aigües medicinals i termals. A molts països europeus, segons les meves informacions, la Seguretat Social contempla l'estada en un balneari, si ha estat receptada per un metge, com una de les despeses que

l'organisme reconeix i, doncs, en reintegra l'import.

Ignoro si en algun país occidental existeixen termes o balnearis que depenguin directament —pertanyin— a la susdita Seguretat Social. En tot cas, i a més del sistema de convenis i col·laboracions abans esmentat, és una idea a considerar. (Sempre que parlo de la Seguretat Social penso en un sistema eficaç i competent: cal tenir confiança en la conselleria de Sanitat i esperar que posi ordre en el que ara és el desori).

D'altra banda, cal pensar que la recuperació d'una teràpia natural com la que ens ocupa ho és també del que coneixem com a medicina natural i, per tant, forma part indiscutible del paquet de reivindicacions dels moviments ecologistes; és obligat recordar-ho, car massa vegades ha estat oblidat. Si a més la recuperació té lloc dins d'un sistema d'assistència social eficient, aleshores es tractaria, ensems, d'un avenç social.

Per evitar que la idea exposada pugui ésser titllada de projecte utòpic-nostàlgic, cal remarcar que, certament i de manera ineluctable, la nostàlgia i el

concepte que de les estacions minero-medicinals ens han transmès les memòries dels nostres avis i la literatura de començament de segle han de ser bandejades; assolida aquesta permissa, no veig cap contradicció en el fet que una instal·lació d'aquesta mena sigui —ho ha de ser— tranquil·la, útil al malalt, al servei de la societat i moderna alhora.

Finalment, recuperar una terapèutica natural té, entre d'altres coses, el profund sentit d'apropament a la natura. Penso que entre tantes píndoles, pastilles i tractaments d'efectivitat més o menys immediata —no rebutjo cap progrés, quedi ben clar—, ha d'ésser bo per al malalt d'efectuar una cura amb la tranquil·litat indispensable per a retrobar la salut física i al mateix temps la serenor psíquica que la vida actual, gasiva, ens substrau tothora.

Santiago Riera i Tuèbols

Les opinions dels escrits que publiquem a les planes de «Diàleg», obertes sovint a posicions contraposades, no són forçosament compartides pel diari i reflecteixen el parer del qui les signa.